

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De natiuitate gl[or]iose [vir]gi[n]is. [sermo]. Ixix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

Tertius ante. De prima dicit euangelium quod discipuli etc. Secunda sepultura fecit illa mulier: quod timens ne Joannes resurgeret si cum corpore sepultus fuisset caput: fodit in pariete palatii: et ibi posuit caput: et sepe videbat illud: timens ne resurgeret et insultabat capiti. h. b. h. u. inquit: sue digna dedit penam: quod cum semel teneret caput illud in manibus ei insultando etc. vino nutu caput ipsum in eum facies inufflavit: et illa primo expiravit. cuius anima cum diaboli etc. Filla pro eo et cum super glaciem tripudiarer: sub ea glacies resoluta et illa in aqua primo profocata. et mo tripudiat cum diaboli in inferno. Herodes autem in exitu missus ab imperatore: ibidem misera biliter vitas finivit. Tertia sepultura ante fuit in limbo sanctorum patrum. Nota quod quatuor sunt loca in inferno etc. Nota quod Joannis non fuit ad celum etc. Dicitur: sed ad limbum. Ideo David. Quis est homo qui videret et non videbit mortem: eruet animam suam de manu inferi: non dicitur et nullus. Cogitate quod scripti patres interrogauerunt animam Joannis: quis erat. Respondit. Ego sum ille de quo scripsit Eia. Ego vos clamans in deserto. et nunciavit quod Messias erat natus: et statim ad limbum descendit: pro liberatione eorum. Dicitur: et tu es qui venturus es: an alium expectamus? Nota venturus es: in limbum patrum secundum Gregorium. Cogitate quale gaudium habuerit etc. Nota: magna grata est hodie: quia statim agitur tanquam padisi homines vere penitentium. in penam agere appro. cum regnum etc. Dat. iij.

In natiuitate gloriose virginis Marie Sermo LXIX

Memoria mea

In generatione seculorum. Ecce enim. Iste homo dicitur in plena virginitate. Memoria mea. i. mee natiuitatis: in generatione seculorum. Pro declaratione sciendum quod in summa sunt duo secula. Primum est creature: secundum spiritum et incorruptibilem. et istud est celum empyreum: de quo dicit Strabo super Gene. ca. j. Celum empyreum mox ut creatus est sanctis angelis repletus est. Secundum est creaturarum corporaliu et corruptibilium. et istud est terra: que licet sit permanens: in creature corporales in ea existentes sunt corruptibili-

les. Ecce. j. Generatio preterit et generatio aduenit: terra autem in eternum stat. De istis duobus dicit Gen. j. In principio creauit deus celum et terram. Dico ergo quod creatio istorum duorum seculorum potest dici generatio: quibus proprie sumendo termini differant: in assumunt quibus unus pro reliquo. Ratio: quia sicut creatio est principium omnium rerum: ita et generatio. Unus phis diffinitio generatioem dicitur generatio est progressus de non esse ad esse. Quia ergo ista duo secula habuerunt principium non esse ad esse per creationem: ideo creatio per dicitur generatio. Et dicitur. Dicitur dicitur. Iste sunt generationes celi et terre quoniam create sunt: in die quo creauit deus celum et terram. Gen. ij. Dicitur: et ubi habitabat deus ante creationem celi et terre: Ratio. in camera eternitatis sue. Auertitas. Dicitur excellens et sublimis habitans eternitate. Eia. lvi. Dicitur ergo Virgo Maria. Memoria mea in generatione seculorum: scilicet celi et terre: supple figurata fuit et dimonstrata. Patet thema. Pro fundamentum sermonis oritur theologialis questio.

Queritur. Vtrum beata Maria ante fuerit sanctificata: Arguit quod non. Alibi Gregorius et allegat a magistro sen. in. ij. dist. xxx. Dicitur in peccato nati sumus: et ex carnis delectatione concepti: culpa originale nobiscum traximus. Ergo virgo Maria non fuit ante sanctificata. Dicitur enim distribuit. igitur. In oppositum. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus: ps. lxxxvj. igitur ergo Maria fuit ante sanctificata. Et sic questio manet pro utraque parte dubia. Ad questionem respondendum est secundum Bonam. dist. iij. ij. sen. arti. j. quod indubitater tenendum est quod sic. Si enim dicitur. missus ad proberandum aduentum saluatoris in carnem et Joannes baptista. electus ad ostendendum saluatoris venisse: sanctificati sunt antequam nati. Multo magis illa que electa fuerat ut saluatoris portaret: ante sancta debuit esse quam nata. Ideo dicit Bonam. quod ipsa Maria nullum peccatum actuale habuit. Et hoc propter tria.

Primo ut esset mater dei acceptissima.

Secundo ut esset pro genere humano admodum cara placidissima.

Tertio ut esset inimica humani generis debellatrix potentissima.

Primo ut esset mater dei acceptissima. Sic Alexander de Alex. super hoc Lora pulchra. Nequaquam de pelegisset eam nisi fuerat

In Natiuitate virginis Marie

Met ceteris creatur; dignior: vniuersis ex-
cellentior: deo dilector: trinitati gratiosus
or. qd no fuisse si habuisset peccm actuale.
sequit. Secdo vt esset p genere huano ad-
uocata placidissima. **Vir Aug.** in sermo.
Tetola o Maria p scia ecclesia sollicitaz
scimus: q impetras indutias trasgressio-
bus vt suis renucient errorib; **Bernar.** in
ser. **Maria** omib; sinu misc die agit: vt de
plenitudine ei? captat vniuersi. qd no esset
si habuisset peccm. **igit r.** **Tertio** vt eet in-
mici humani gener; debellatrix potetissu-
ma: qd no fuisset si habuisset peccm. **igitur.**
Vir rdo. iij. p. q. ij. ar. vij. illa q genuit vni-
genitu a patre plenu gre z veritaz: maio-
ra gratie p uilegia debuit accipe. qd no fu-
isset si habuisset peccm. **igit vgo** **Maria** fuit
sanctificata anteq; nata / non a pcto qd
habuit: sed a pcto qd hie potuisset. Et ad
argumentu d: q intelligit de lege ordinata
z no de lege pseruata: que lex pseruata
fuit beate **Marię**: de q fit sermo in xra yer-
ba passu pra; **Demoria** mea. z sic d alij s.
Ex q ergo virgo **Maria** remittit nos ad
generatione seculoz: videam? qd dicit de
hoc scriptura. **Dicit em.** Sicut em remit-
tunt legisse ad leges z ad doctores: oportet
q tuc ho videat leges vel doctores il-
los ad qd fit remissio r. **Dicit g.** In pnci-
pio creauit de? celu z terras: terra aut erat
inanis z vacua. et tenebre erant sup facie
abyssi. et spūs dñi ferebat sup aqs. **Dixit**
q; deus: fiat lux. z facta est lux. **Et vidit**
deus lucē q essz bona: z diuisit lucē a tene-
bris: appellauitq; lucē diē: z tenebras no-
ctē. **Factusq; est** vespere z mane dies vnus
Gen. j. **Hic** sunt decē clausule cōtinentes
totā festiuitate hodiernā: ppter qd diē vir-
go: **Demoria** mea r.

Prima: In pncipio creauit de? celuz z
terra: parentū mrimonalis pūctio.
Secda. terra aut erat inanis z vacua: ma-
tris infecundatio.
Tertia. et tenebre erāt sup facie abyssi:
cordialis contristatio.
Quarta. z spūs dñi ferebat sup aquas:
angelica consolatio.
Quinta. z dixit deus / fiat lux: corpalis
conceptio.
Sexta. et facta est lux: spiritalis sanctifi-
catio.

Septima. et vidit deus lucē q esset bonā:
et vtero pgressio.
Octaua. et diuisit lucē a tenebris: in re-
plo presentatio.
Nonā. appellauitq; lucē diē z tenebras
noctē. virginitaz intentio.
Decima. et factū est vespere z mane dies
vnus: coniu galis desponsatio.
Prima clausula. In principio creauit
deus celū z terras. **Nota** q no pū? celū et
postea terrā: sed sil fuerit creata **Aurois**
tas. **Qui** viuit in eternū creauit oia siml.
Eccā. xvij. **Ista** simultas creatione celū z
terre / figurabat simlitate mrimonalē **Jo-**
achim z **Anne.** **Celū** significat **Joachim**
cui? vita fuit celestis. **Et** posar dicere. **Mā**
conuersatio in celis est **Hbit. iij.** **Terra** pō
Annā ppter fecunditate. **De q** **Anna** pōt
dici z exponi illud: **Dñs** dabit benignitatē
z terra nostra dabit fructū suū **Dices**
tu. **Lōra:** qz no videt cōueniēs q celū sil
gnificet **Joachim** z terra **Annā**: cū **An-**
na fuerit sanctior eo: ideo d **Anna** facit
stū ecclesia z no de **Joachim**: vt pbat sup i
ser. **brē Anne** in pū. **Rñ.** **Mulier** qntūcūq;
q scia debet ee sub viro z ab eo regi. **Gen.**
ij. **Sub** viri pte eris: z ipse dñabit tui.
Et **Hester. j.** **Luce** vxoies tā maloz q
mioz deferāt marit; suis honorē: **Hester**
j. qz qvis fuerit facta eqūis viro: in cultis
signū formata est no de capite neq; de pedē:
sed de costa: tñ qz male vsa est parilita-
te: ideo meruit ea p dēre. qz pūlegiū me-
ref. amittere q pcessa sibi abunt pte. **xj.**
q. ij. **Prinilegiū.** **Et** rdo in penā culpe sue
fuit sibi dictū: sub viri pte eris: z ipse dñs
abit tui **Gen. ij.** **Doctis** g nota q vxoies
debent ee subditę vir; suis tā de lege natu-
rali q diuinali q impiali: vt s. q. cētā apo-
stolical. **Eph. v.** **Mulieres** viris suis sub-
dite sint sicut dño. qz vir caput est mlieris
sic ebs est caput eccle. **Et** sic ecclesia subie-
cta est chzo: ita z mlieres vir; suis in oib;
supple licet; z honest;. **Nota** q mulieres q
volūt esse supra viros in domo. **Secda**
clausula est cū dicit. **Terra** aut erat inanis z
vacua. **hic** notat sterilitas brē **Anne**: que
erat infecunda p nīmā frigiditate. **Unde**
dicit **Hiero. q. xx.** annis stererūt sine libe-
ris. et pcor. **Hiero. ij.** **Asper** terrā z ecce
vacua erat. **Sed** qnq; medicinas scruerit

vt deus daret eis plē. s. Elemofynaz. lar/
gicio. Secō oīo. Tertio pegrinatio a Ha
zareth vsq; Hierusalē: z forte discalcari.
Quarto oblationes ad replū. Quinto vo
tū. pmissōes zc. Vide s. i. ser. brē Anne.
pre. j. Doraliter. Si vultis plē recurrat
ad deū: nō āt ad magos z ariolos zc. Aia
q̄ declauerit ad magos z ariolos z forni
cata fuerit cū eis: ponā faciē meā z eā z i
terficiā illā de medio populi sui. Leui. x.
¶ Tertia clausula. Et tenebre erāt super
faciē abyssi in principio añ creationem lucis.
Abyssus dicit pfunditas in qua nō vide
tur claritas solis neq; lune. Gra corda ho
minū dicunt abyssi: qz nō pnt sciri nec vi
deri nisi a deo. Ez. hoīs inscrutabile z q̄s
cognoscer illud: Ego dñs scrutans corda:
Hierem. xvij. Per abyssum q̄ signat corda
Joachim z Anne sup q̄ erant tenebre. p̄
tristitiā quā hēbant de defectu plis zc. et
p̄pter p̄sionē quā recepit Joachim a sa
cerdote zc. Vide s. i. ser. scē Anne. pre. ij.
Doraliter h̄ instruunt viri ad habenduz
patentiā in iniurijs sibi factis: sic Joachim
zc. Nō vos defendētes. i. vindicātes cha
rissimi: sed dare locuz ire. Scptū est enim
Dñi vindicā z ego retribuā: dicit dñs
Ro. xij. Irē instruunt mlieres solari vi
ros suos tristes: sic fecit Anna Joachim
q̄a mulier data est in adiutoriū viri Gen.
ij. Nō est bonū esse hoīem solū: faciām⁹ ei
adiutoriū simile sibi. Licet aliq̄ mlieres ra
biose faciāt p̄rariū: qz addūt afflictionem
afflicto zc. Un̄ dicit legiste q̄ vxor est lo
cia viri diuine z hūane dom⁹. L. d̄ crimie
exipilate heredi. l. Aduerus. ¶ Quarta
clausula. Et spūs dñi ferebat sup aquas.
spūs dñi. i. angelus. Ps. Qui facis ange
los tuos spūs. Ferebat sup aquas lachry
marū Joachim z Anne: q̄ hēbāt p̄ steri
litate zc. Propter qd̄ angelus violat⁹ est
eos: p̄mittēdo plē zc. Dic historā. Dō
ralit Plus placuit deo paciētia Joachim
q̄ elyne z orōnes zc. q̄a p̄ paciētiā obrū
nuit plē. Sic z vos zc. Sed z si qd̄ pati
mini p̄pter iustitiam beati. j. Petri. ij.
¶ Quinta clausula. Dixitq; de⁹ Fiat lux.
Ecce p̄ceptio s̄gis Marie q̄ d̄ lux: quia
sine tenebra p̄ci facta est. Dō aut mulce
tenebre sunt in p̄ceptiōe filioz p̄pter imē
tione carnalē z corruptā parentū. p̄ hoc

dicit Gre. xxij. q. iij. Vir cū papa. q̄ vo
luptas ipsa. s. q̄ in actu m̄imoniali ē sine
culpa esse nō p̄t: intellige qñ cā volupta
tis vel incōnientie exerceat: sic vt plimuz
cōtingit. Sed p̄ceptio s̄ginis fuit vt lux.
De ista luce. ij. Re. xxij. Sicut lux auro
re onēre sole mane abiq; nubibus rutilat.
Dic historā quō p̄cepit z pepit z abla
ctat eā triennio. z mulieres q̄ nō abla
ctant filios zc. Vide s. in ser. brē Anne. pre. ij.
Doralit cōiuges instruunt h̄ in filijs p̄creā
dis ad habendā rectā intentiōem zc. Als
diabol⁹ p̄tē recipit zc. Auroras. Ostē
dā tibi q̄ sunt q̄bus p̄t p̄ualere demoniū:
in eos q̄ p̄iugia ita succipiūt vt deū a se z a
sua mente excludant: z sue libidini ita va
cent sicut equus z mulus in q̄b non est i
tellectus. Tob. vij. ¶ Sexta clausula. Et
facta est lux. Ecce sc̄ificatio s̄gis Marie
Unde facta est lux. i. sc̄ificata. Nota sa
cra. ante q̄ f̄ esset sc̄ificata nō erat lux. q̄a
in pctō originali p̄cepta erat. Nota d̄ san
ctificatōe ei⁹ aliqd̄ pur habet s. Et d̄ ista
sc̄ificatōe fit festum in festo p̄ceptio
nis brē virginis. quia nescit qñ fuerit san
ctificata: sed bene scitur qñ fuit concepta.
ideo zc. Et statim sanctificata s̄gine fuit
factū festū in celo. Ps. Lux. i. vi. go. Ma
ria: orta est iusto. i. ch̄o. et rectis corde le
ritia. i. angelis q̄ sunt recti: qz nō p̄nt incl
nari ad pctā: nec in p̄peris: nec in aduer
sis zc. Nec añ p̄ affectiōes: nec retro p̄ ran
cores z dolores zc. Si em̄ gaudiū ē ange
lis d̄i sup vno pec. peni. agēte: sic d̄. q̄nto
magis fuit gaudiū qñ s̄go Maria fuit cō
cepta z sc̄ificata. Vide s. zc. ¶ Septia
clausula. Et vidit de⁹ lucē q̄ eēt bona. Ec
ce natitas s̄gis Marie. vidit. i. videre fec
q̄ eēt bona agel⁹: qz p̄ eā repant eoz cathe
dre. bona hoīb: qz p̄ eā fuerūt redēpti. bos
na pctōrib: qz p̄ eā p̄sequunt veniā. bona
iustis: qz p̄ eā p̄sequunt p̄seuerantiā in bo
nis zc. Et etia bona sanctis patrib: q̄a p̄
eam adepti sunt liberatiōem. bona ania
bus purgatorij: q̄a p̄ eā addrūt suffragia.
bona nauigantib: zc. Dicat h̄ quō festū na
tiuitat⁹ s̄gis venit in cognitionē hoīm p̄
illū sanctum hoīem zc. De hac natuitate
potest exponi illud Hester. viij. Noua lux
oriri vīsa zc. Gaudiū honor z tripudiū at
pud oēs p̄pos: vt bes atq; oēs puitas zc.

